

NMKF-Nytt

Nr 2 - 2024

Innhold

Nordisk stevne i Skive i Danmark 11.—15. juni.....	Side 2
Ekskursjon til Valdres 27. august	Side 11
Glimt fra «Panserfest» på Trandum 31. august	Side 13

Nordisk Stevne i Skive i Danmark 12-15 juni 2024

Norges kontingent rett etter åpnings seremonien.

Sjef Ingeniørregimentet oberst Kasper Leonhard Hovgaard åpner Nordisk Stevne 2024

De fire Nordisk presidentene hilser ved minneseremonien. Fra Venstre Sveriges Gunnar Person(kanselisjef), Danmarks Christian Arildsen, Finnlands Marko Patrakka og Norges Johan O. Asmundvaag.

Tirsdag 11. juni møtte deltakerne opp på Oslo Bussterminal for avgang til Skive. Noen av våre valgte å reise på egen hånd og to deltakere bodde i Danmark og møtte direkte i Ingeniørkasernen i Skive. Bussen tok oss greit til Göteborg, hvor vi entret gode gamle Stena Line. Buffeen var upåklagelig og de fleste av oss la godt innpå av de mange rettene som ble servert. Etter litt forsinkelse i Fredrikshavn, gikk ferden videre til Skive. Her ble vi raskt innkvartert og fikk «Velkomstbagen». Etter mye busskjøring var det greit å innta horisontalen. Onsdag morgen fikk vi «morgenmat» i messa og så måtte AU møte til orientering. Kl 1300 var det oppstilling, flaggheising og offisiell åpning av Nordisk Stevne 2024. Så fulgte avgang til Skive sentrum hvor vi marsjerte gjennom byen og til byens Teater. Her ble vi ønsket velkommen av ordføreren Peder Christian Kirkegaard og fikk forfriskninger.

Hallvard Skaarer var flaggbærer gjennom Skives gater, bak ham ser vi Johan O. Asmundvaag og John Vaagland.

Johan hilser ved flaggseremonien

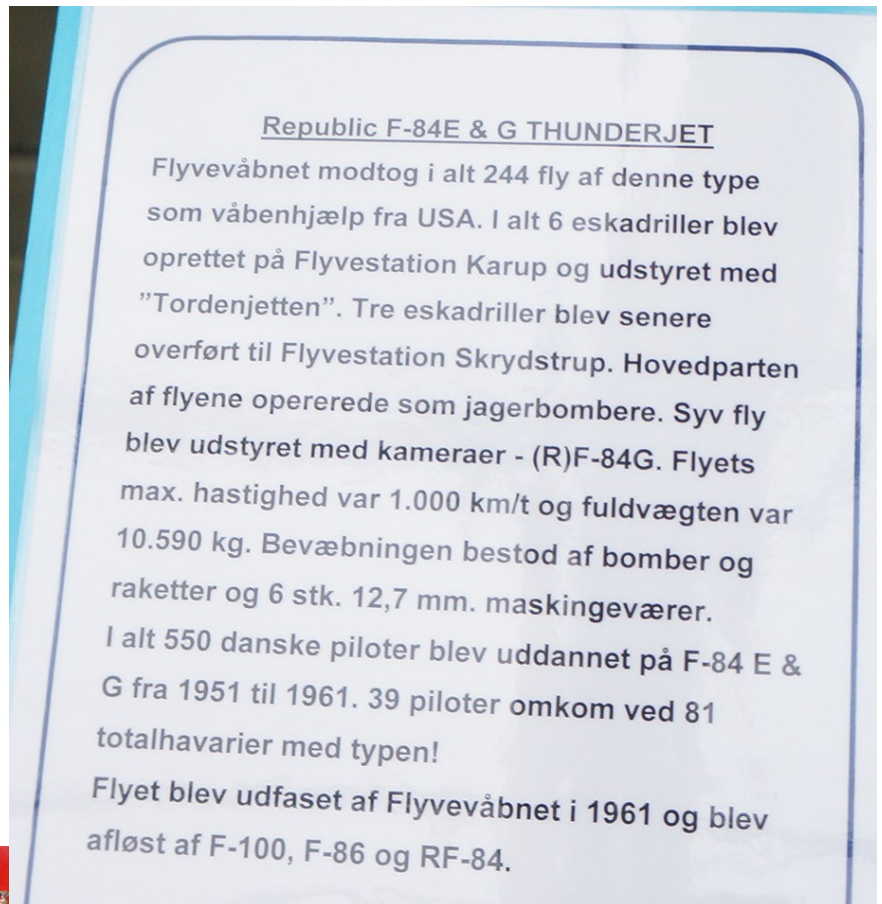

Et utvalg av «våre» som koser seg ved mottakelsen hos ordføreren i Skive, Peder Christian Kirkegaard. På bildet til venstre simultanoversetter finske Arja Rantanen ordførerenes tale til finsk.

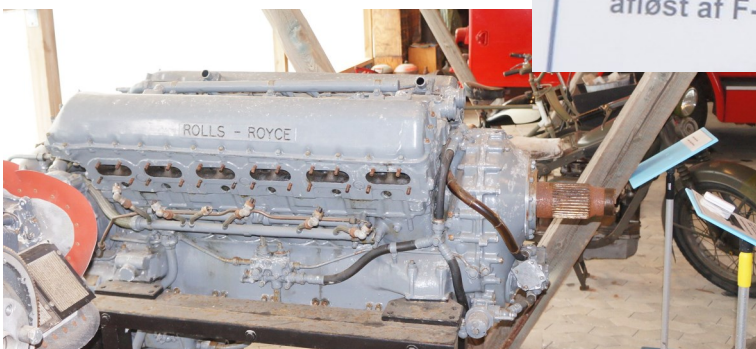
Torsdag var det fellesutflukt til den store militære flyplassen Karup, anlagt av tyskerne under krigen og brukt av det danske luftforsvaret til langt inn på 90 tallet. Her studeres neseseksjonene av en F 84 Thunderjet. Denne flytypen fikk Norge i 1952 og den fløy for Luftforsvaret til 1960. Vi fikk over 200 av disse, så det er den jagerflytypen vi har hatt aller flest av. Men som vi også ser av «plakaten» til høyre var flyet involvert i svært mange ulykker, og kostet et stort antall piloter livet. Flyet var det første vi hadde med «ejectorseat» og det reddet også mange piloters liv i denne perioden.

I Norge døde 34 piloter i ulykker med dette flyet, mens 96 fly gikk tapt.

Republic F-84E & G THUNDERJET

Flyvevåbnet modtog i alt 244 fly af denne type som våbenhjælp fra USA. I alt 6 eskadriller blev oprettet på Flyvestation Karup og udstyret med "Tordenjetten". Tre eskadriller blev senere overført til Flyvestation Skrydstrup. Hovedparten af flyene opererede som jagerbombere. Syv fly blev udstyret med kameraer - (R)F-84G. Flyets max. hastighed var 1.000 km/t og fuldvægten var 10.590 kg. Bevæbningen bestod af bomber og raketter og 6 stk. 12,7 mm. maskingeværer. I alt 550 danske piloter blev uddannet på F-84 E & G fra 1951 til 1961. 39 piloter omkom ved 81 totalhavarier med typen! Flyet blev udfaset af Flyvevåbnet i 1961 og blev afløst af F-100, F-86 og RF-84.

En Rolls-Royce «Merlin» motor, denne satt i engelskmennenes Spitfire og Lancaster, og mange andre fly også.

Hallvard ser ut som han kunne tenke seg rollen som jagerflyger

På Karup ble vi delt i grupper og fikk se en original bunker slik tyskerne brukte den, et lite flymuseum proppfullt av minner fra det danske luftforsvaret bruk av Karup gjennom mange år. Deretter fulgte omvisning pr buss hvor vi fikk sett det meste av denne store flybasen. En veteranforening kjørte ut en svensk Draken jager og den ble fyrt opp. Den var flyvedyktig og i «Veteran-hangaren» hadde de enda to Draken fly som vi kunne bese og prøvesitte. Her sees en Meteor, britenes første jettfly, som også danskene brukte.

Nederst ser vi den Draken som ble «fyrt opp» til ære for oss, og som laget GANSKE mye støy, samt at all vegetasjon bak den lå paddeflatt mens dette pågikk.

Et rom i en bunker, som er slik det var under WWII.

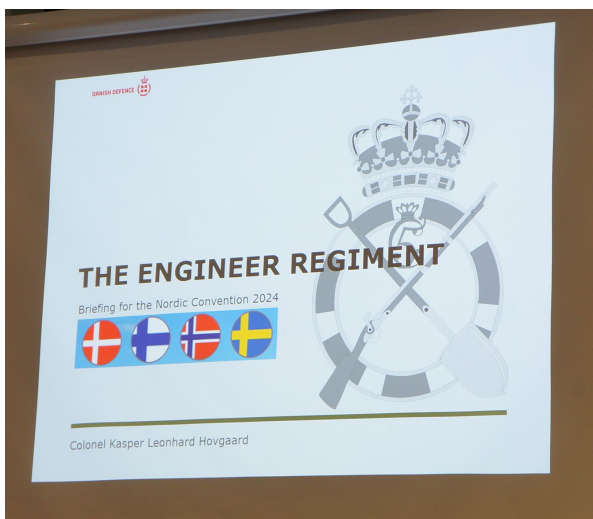
Siste post på programmet var et besøk hos hundetjenesten. Vi ble vist et topp moderne anlegg med alle tenkelig fasiliteter for trening og pleie av vakthunder. Vannbasseng til trening av stive muskler og flotte «sykestuer» samt utmerkede kenneler. Til sist fikk vi også en demonstrasjon av hundenes ferdigheter. Hundetjenesten omfattet vakthunder, bombehunder og hunder trent til å finne diverse narkotiske stoffer. Dagen ble avsluttet med en god middag, etterfulgt av en «lille» en i baren.

Trenings basseng for «stive hundemuskl-ler», ingen tvil om at her ble hundene tatt svært godt vare på.

Tre av «våre» tar seg en pause etter å ha gått gjennom Karups lille men innholdsrike flymu-seum.

Fredag den 14. juni fikk vi først en gjennomgang av Ingeniørregimentet, dets oppsetninger og oppgaver ved oberst Kasper L Hovgaard Så var det en omfattende omvisning i denne moderne leiren. Store mengder maskinelt utstyr ble vist oss og det som kanskje imponerte mest var «bombegruppa»s utstyr og materiell. Flotte nyinnredede biler med flere roboter og alt tenkelig utstyr for å dedektere og ufarliggjøre sprengstoff av alle kategorier. De dekket hele Jylland og rykket ofte ut til anlegg hvor gravemaskiner hadde bragt eksplosiver fra krigens dager opp i dagen.

Ingeniørregimentet hadde store mengde avansert utstyr, og gutta fra IVSF ble imponert gjentagende ganger.

Vi forflyttet oss rundt i leiren hele dagen!

Her en avansert bomberobot til inspeksjon og destruksjon av sprenglegemer.

Sjefen instruerer gutta på brakka!

Fredag kveld var det klart fore den store avslutningsmiddagen, hvor alle lederne satt ved hovedbordet. De skulle alle etter hvert i ilden med taler og medaljeoverrekkelser. Fra venstre ser vi finske Arja Rantanen, Peder Christian Kirkegaard, borgermester Skive, Marko Petrakka den finske presidenten, Christian Arildsen, danskenes president, Anders Emanuelson svensk president og Johan O. Asmundvaag. Ob. lt Henrik Madsen Ingeniørregimentet, den svenske kansellijefen Gunnar Persson. Etter et nydelig måltid ble hilsner fra de tre majesteter og den finske presidenten lest. Så var det klart for medaljeoverrekkelser, skytepremier og Stevnesverdet. Av plasshensyn tar vi bare med det som gjaldt de norske deltakerne.

Først får Johan danskenes medalje av deres president Christian Arildsen, så er det Hennings tur, han får den Svenske medaljen av deres president Anders Emanuelson og sistemann ut er John som får medaljen av finnenes Marko Patrakka. Finnene hadde selvsagt tatt med Stevnesverdet som denne gang ble tildelt Ingeniørregimentets representant ved middagen ob.lt Henrik Madsen.

Så var det Johans tur til å beære våre skandinaviske venner med NMKFs Hederstegn

Først ute var danskernes mangeårige generalsekretær Per Skou Hansen som fikk vårt Hederstegn og den medfølgende diplom.

Dernest var det svenskernes Fredrik Wiebe som ble samme ære tildel.

Sistemann ut var finnenes Jan Erik Justin, som her får et solid «handshake» av Johan.

De norsk ved bordet fulgte godt med på tildelingene.

Så var det skytternes tur. Torsdag var de på en ekte skytterbane og skjøt med krutt denne gangen. Vi vant i Finland, og med to svenske aksjer i vandrepokalen var det svært viktig at svenskene ikke vant, og tok med seg pokalen hjem. På rifleskytingen var det ingen tvil, vår mann Torstein Dynna vant denne tett fulgt av Morten Andersen DK og Timo Karhu, SF og vi lå dermed godt an. Da pistolskytterne var ferdige, fikk Roland Paltiel førsteplassen med henholdsvis Ulf Malmquist S og Henning Terndrup DK på andre og tredjeplass, og da så det virkelig bra ut. Men ved den endelige opp tellingen viste det seg at danskene denne gangen snek seg inn på førsteplass, (756 p)14 poeng foran det norske laget på (542 p) og andreplass. Men de hadde ingen napp i den store pokalen fra før, så da var det greit at de tok hjem seieren. Før neste stevne i Sverige må vi ha en treningsleir for våre skytterne, slik at den vandrepokalen vi allerede har på hylla i Smithssvingen, får en kamerat ved siden av seg.

De tre beste rifleskytterne Torstein Dynna, Morten Andersen(DK) og Timo Karhu. (Fin)

Vinnertrioen fra pistolbanen, Roland Paltiel flankert av svenskens nr 2 Ulf Malmquist til høyre og danskens Henning Terndrup, 3. mann til venstre.

Det seirende danske laget. Pokalen holdes av Morten Andersen, mens Poul Nørgaard, Henning Terndrup og Asgar Kibsgård er godt fornøyd med hjemmeseieren.

På premiebordet var det to pokaler. Danskene fikk med seg den til høyre, den andre skal vi kjempe om når nåverende pokal blir vunnet til odell og eie av en av nasjonene.

Vi takker for fine dager i Danmark!

Krigsskueplasser i Valdres 1940

Her har vi vært så heldige å få lov å bruke Hennings Skøiens rapport fra turen

Den 27. august arrangerte NMKF og IVSF en ekskursjon til Valdres for å lære mer om kampene i Bagnområdet i 1940. Totalt deltok 27 personer, inkludert 10 medlemmer fra IVSF. Vår dyktige guide, Odd Frøise Tangen, deltok også på turen og delte sin omfattende lokalkunnskap og innsikt om krigen i april dagene på en svært engasjerende måte. Etter en kort matpause på Valdresporten ved Nes i Ådal, fortsatte bussturen til Bagn Bygdesamling. Der møtte vi Kristian Bergsund, en ekspert på Bagns krigshistorie. Gjennom årene har Kristian etablert et museum som dokumenterer kampene i området under andre verdenskrig. På Bagn Bygdesamling fikk vi levende fortalt historier om kampene i Bagnområdet og sett på utstyr som ble brukt. Deltakerne var ivrige etter å lære mer om kampene i Bagnområdet, og Kristian Bergsund og Odd Frøise Tangen's kunnskapsrike og levende fortellinger bidro til en inspirerende opplevelse. Det var også en følelse av respekt og ettertanke når Kristian Bergsund delte gripende historier fra både norske og tyske veteraner. Neste del av programmet var en tur til gården Bergatn der det var mange dramatiske hendelser. Som et grunnlag for dette besøket avsluttet vi med å se på en film om kampene på og rundt gården Bergatn før vi reiste fra Bagn Bygdesamling. I filmen, som ble innspilt i siste halvdel av 1980 tallet, deltok mange elever fra Befalsskolen for Ingeniørvåpnet. På gården Bergatn fortalte Tangen og Bergsund om tyskere som hadde inntatt gården og tatt 25 sivile til fange, før de ble angrepet og nedkjempet av norske soldater, mens de sivile ble innesperret i ett av husene. Hans Majestet Kong Olav V innvia gården som nasjonalt krigsminne i 1986. I dag er gården eid av Gunnars Sønsteby Minnefond. Det kan også nevnes at Motor og Maskinførerskolen ved Ingeniørregimentet utbedret veien fram til Bergatn sommeren 1986. Før avreise fra Bergatn uttrykte Johan Asmundvaag, president i NMKF, sin takknemlighet til våre fremragende guider, Odd Frøise Tangen og Kristian Bergsund, for deres utmerkede formidling av Valdres' krigshistorie. På vei hjem var deltakerne enige om at denne typen turer frister til gjentakelse. Derfor vil IVSF, i samarbeid med NMKF, undersøke mulighetene for en ny krigshistorisk tur i 2025.

Alle deltagerne samlet på gården Bergatn (Foto Helge Lund)

Her forteller Kristian Bergsund om de mange dramatiske kampene i området rundt Bagn Bygdesamling. (Foto Henning Skøien)

Orientering inne i Bagn Bygdesamling.

To bilder fra Bergaten, på de nederste forteller Odd Frøyse Tangen om kampene her.

Glimt fra «Panserfest» på Trandum 31. august, hvor «Arena Trandum» hadde invitert til en militærhistorisk samling

Vi begynner med et portrett av vår høye beskytter, Hans Majestet Kong Harald. For anledningen ickledd battledress med sersjantdistinksjoner. Det er vel knapt nok noen i dag som har sett ham i dette antrekket, men etter befalsskole på Trandum, måtte også Hans Kongelig Høyhet Kronprinsen tjenestegjøre et år som sersjant før han kunne gå videre på KS.

Denne vil mange nikke gjenkjennende til, en vaskeekte Chaffy

Leoparden var allerede lastet opp og klar for bortkjøring da redaktøren endelig fant den!

Valgkomiteens formann, Oddgeir Bratsberg, ble påtruffet behørig antrukket i battledrass med fallskjermving og kavalerisnor. Godt å se en voksen mann som fortsatt får på seg nevnte uniform.

Her var mye «nacks» for militariainteresserte. Willyser, Schwimwagen og knübelvagen. Og enda flere skjøretøy med belter, det var jo «Panserfest».

På denne siden ser en helt spesiell MP hjelm, en dropptainer med innhold, og en rekke våpen som ble brukt under WWII. Svært mange godbiter for den som interesserer seg for denne spesielle tidsperioden i vårt lands historie.

Til glede for medlemmer av Historiske Militære Kjøretøyers Forening tar vi med enda mer rullende materiell.

Redaktøren er lang fra ekspert på dette feltet, men jeg prøver med med

En M6

To Gälenderwagen

Har fått opplyst at dette er en Dodge Power Wagon

De siste to mener jeg er

En GMC (gems)

Og nok en M6.